

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din

UREDNIŠTVO: telefon številka 21
UPRAVA: telefon številka 54

Štev. rač. poštne hran. 12.549

Izhaja vsako nedeljo

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 500
Din, pol strani 300 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 10 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 150% dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo

II. LETO

Murska Sobota, 2. julija 1933.

ŠTEV. 27

Vidov dan

Vidov dan je naš nacionalni praznik; je naša svetinja, v kateri častimo naše junake. Spominjamo se na ta dan tužnih dnevo v naši zgodovini. Pred očmi nam je grozni kosovski poraz leta 1389, ko je naša kri pordečila Kosovo polje. Zbrali so se naši junaki, knez Lazar, Miloš Obilić in Vuk Branković, da s svojimi hrabrimi brati zaustavijo turški naval in, da še zadnjič obranijo križ pred polumesecem. Sreča se jim je že nasmehnila, zmaga je bila že čisto v njih rokah, toda znova jih je izigrala nemila usoda, kakor nas je še mnogokrat pozneje, vse zato, da smo si zlato svobodo tembolje zaslužili in, da bi jo tem bolje ohranili. Padli so junaki, ki so branili mejo srbske države in šele, ko je sovražnik prestopil njih trupla, si je osvojil njih last. Iz žlahtne krvi so vzkile rdeče rože naše svobode. Naš poraz na Kosovu je le težka odkupnina za našo svobodo. Prišla je, ko je prišel čas za njo. Ko je bil naš narod dozorel v vseh svojih željah, ko se je raziskril v plamenu večnega trpljenja in tlačanstva, ko je okremenel v svojih zahtevah po svojem, tedaj je prišel nov Vidov dan — začetek svetovne vojne — začetek naše svobode. Še so prišli težki preizkusi na naš narod, a on, prekovan neštokrat, je pretrpel še zadnje muke, da je postal vreden tega, kar si je sam pridobil in, da je postal vreden svojega trpljenja. Ali bi bila naša svoboda lepa, ko si je ne bi pridobili mi — in ko ne bi vzcvetela iz nas samih? Zaman bi nam pridigali o njeni veličini, ko bi prišla le čez noč in, ko bi nas usoda oblagodarila z njo brez večnega talstva krvi naših junakov.

Zgrajena po herojskih žrtvah neštevilnih generacij, krščena s krvjo svojih najboljših sinov, oplojena z idejami najizbranejših svojih duhov, bo Jugoslavija znala dostojno vršiti svojo zgodovinsko nalogo v Slovanstvu in človečanstvu, bo čast mrtvim in ponos svojim živim pobornikom. To vero v nas učvrščajo besede najzvestejšega čuvarja na-

ših svetinj, kralja Aleksandra, ki vsebujejo dve temeljni dogmi našega narodnega verovanja: „Čuvati jedinstvo narodno i cjelinu državnu, to je najvišji cilj moje vladavine, a to mora da bude i najveći

zakon za mene i za vsakoga“.

Besede našega zvišenega Vodnika nas bodo vsposabljele, da bomo vredni Vidovega dne, njegove velike nesreče in zlatne svobode.

POLITIČNI PREGLED

Jugoslavija. Senat je na svoji seji od 20. t. m. razpravljal o likvidaciji agrarne reforme v severnem in južnem delu naše države. Prečitan je bil tudi zakonski osnutek senatorja dr. Milana Ploja, ki se nanaša na napredovanje sodnikov. Predlog je bil izročen finančnemu odboru. Prvi del zakona o likvidaciji agrarne reforme v severnem delu naše države je bil po govorih senatorja dr. Mažuraniča in kmetijskega ministra g. dr. Tomašiča načelno sprejet s 41 proti 5 glasovom in v podrobnosti s 40 proti 3 glasovom. Prav tako je bil sprejet tudi drugi del zakona glede likvidacije agrarnih odnošajev v južnih pokrajinah. — Razširila se je vest, da bo Narodna skupščina zasedala že meseca julija. — Beograjska „Pravda“ objavlja razgovor svojega dopisnika z avstrijskim poslanikom na našem dvoru g. Plöniesom. Poslanik je med drugim dejal, da se trgovinska pogajanja med obema državama ugodno razvijajo; istočasno se vrše tudi pogajanja o medsebojnih konvencijah glede tujkega prometa. — Beograjska policija je aretirala bivšega avstro-ogrškega majorja Friderika Červenka in nekaj njegovih sodelavcev, ker se je dognalo, da so bili v špijonažni službi neke tuje države. Vsi so bili izročeni sodišču za zaščito države. — Narodna skupščina bo zasedala 15. julija t. l. — 25. t. m. se je vršil v Banjaluki kongres Narodne odbrane, kateremu je prisostvoval tudi zastopnik Nj. Vel. kralja. — V kratkem bo prišlo do važne ureditve trgovinskih odnošajev med našo državo in Španijo. — Zavod za pospeševanje zunanje trgovine izjavlja, da se bo kljub neugodnim pomorskim razmeram še nadalje vzdrževala redna zveza med našimi in grškimi lukami. — Pred kratkim se je vršila v Beogradu konferenca naših izvoznikov sadja. Proučevali so marsikatero kvarne pojave, ki vplivajo negativno na razvoj naše zunanje trgovine. Sklenili so, da se bo v svrhu lažje konkurence uvedla dobra poročevalska služba v svetovnih trgih in da se bo posvetila prav

posebna skrb lepemu in zdravemu izvoznemu sadju

Avstrija. Dolfussova vlada zatira z vso silo hitlerjevsko stranko in vse, kar je z njo v zvezi. Razpustu narodnosocialistične stranke je sledil še razpust štajerske Heimwehr. Vlada je prepovedala tudi vse liste, ki so simpatizirali s Hitlerjevim pokretom. — Toda tudi po teh strogih odredbah atentati niso prenehali. Bombnemu atentatu v Kremsu, ki je zahteval precejšno število žrtev in ki je bil v zvezi z zaroto v kremški garniziji so sledili še drugi: tako so neznanci ponoči 20. junija razstrelili železniški most na progi Dunaj-Liesing-Kaltenleutgeben; sledili so požarki na štajerskem, Koroškem in na Dunaju. Vsa teroristična dejanja se vrše po zapovedi vrhovnega vodstva nemških hitlerjevskih napadalnih oddelkov, ki je obenem izjavilo, da bo z vso silo ščitilo svoje pristaše v Avstriji in da bo neomejeno nadaljevalo započeto akcijo. — Na seji nižjeavstrijskega deželne zboru, ki se je vršila dne 23. t. m. so zbrani socialnodemokratski poslanci in pa krščanski socialisti soglasno sprejeli zakonski osnutek deželne glavarja Reithera o razveljavljenju narodnosocialističnih mandatov. Območje tega izjemnega zakona pa je razširjeno na vse člane in njihove namestnike v deželnem zboru, deželnem šolskem svetu, okrajnih cestnih odborih pa tudi na občinska zastopstva in na vse organizacije, ki so bile nastale na predlog narodnosocialistične stranke. Zakon je nastal v borbi proti Hitlerjevi Nemčiji, ki z vso silo ogroža obstoj male avstrijske republike. — Iz Dunaja poročajo, da se izgredi in kampanje, ki jih goje narodni socialisti ne prebustijo nadaljujejo. V nedeljo so napadli narodni socialisti na Dunaju ljudi, ki so obiskali prireditve nemških telovadcev; policija je aretirala okrog 30 izgrednikov. — V soboto ponoči je bil napaden župan in deželni poslanec dr. Thomas v svoji hiši v Gmundenu. Razširila se je tudi vest, da so italijanski policijski organi prijeli nekaj

Prosimo vse cenj. naročnike, da čimprej poravnajo zaostalo naročnino. Posebno prosimo one, ki imajo še dolg iz prejšnjega leta, da čimprej storijo svojo dolžnost.

Naročnike v Murski Soboti opozarjamo, da lahko plačajo naročnino tudi v tiskarni ali pa pri upravniku lista.

članov SA oddelkov, ki so pripravljali na italijanskem ozemlju napade na Avstrijo.

Nemčija. Hitler nadaljuje svojo imperialistično akcijo. Spomenica, ki jo je izročil nemški minister Hugenberg svetovni gospodarski konferenci v Londonu je razkrila vso nemško zahrbtno politiko. Svet jo je spoznal in ožigosal kopijo l. 1918. — Glavno sovjetsko glasilo „Pravda“ prinaša oster članek, ki je naperjen proti nemški politiki. Rusi se dobro zavedajo, da je nemški „Drang“ usmerjen proti njim. Toda, pravi list dalje: nemški fašisti naj ne pozabijo, da bo Rusija, ki je svoj socializem privedla do viška znala ohraniti svojo integriteto in si v skrajnem slučaju tudi prisvojiti del njhovega ozemlja. — Hitlerjev načrt „Auschlussa“ se je razblinil ob trdovratnosti Dolfussove vlade. Zamislil pa si je nov načrt izražen v besedi „Gleichschaltung“. Po tem bi se priključitev Avstrije izvršila na indirektnen način. V Avstriji bi se uvedel nov režim, ki bi se strinjal s Hitlerjevim in, ki bi uredil vso politiko in administracijo po njegovem navodilu. — Italijanski politiki se iztreznjujejo in iščejo protiutež v prijateljstvu do Francije in njenih številnih in močnih zaveznikov. — Gömbös je zagrozil s carinsko unijo med Avstrijo in Madžarsko. — Policija je 21. junija uvedla strogo preiskavo proti bavarski katoliški stranki, ker sluti zvezo med temi in krščanskimi socialci v Avstriji. — V vsej državi se je izvedel razpust nemško-nacionalnega „Kampfringa“, čigar voditelj je bil Hugenberg. „Jeklene čelade“ pod vodstvom Seldteja so se rešile s popolno kapitulacijo, to se pravi, pristopile so v narodno-socialistično stranko. — V zadnjem času se vrše tudi številne aretacije duhovščine na Bavarskem in v Palatinu. — Državni notranji minister dr. Frick je dne 22. t. m. izdal odlok, s katerim se razpušča socialno-demokratska

Dne 1. julija družabni večer pri g. Benku. Igra Jazz-orkester.

stranka. S tem v zvezi je ukinjenje vseh socialno demokratskih mandatov v državnem zboru, v vseh deželni zborih in občinskih zastopih ter uradna zaplemba strankinega premoženja. — Vedno bolj rase tudi odpor proti vsemu, kar je katoliškega; zato se pričakuje padca centra in bavarske ljudske stranke. — Vse te izpremembe imajo dalekosežen pomen, zasedrati Hitlerjevo diktaturo tudi v ustavi.

Italija. Angleški časopisi so prišli na sled italjanskemu načrtu o zopetni vpostavitvi avstroogrške monarhije pod skupnim vodstvom Otona Habsburškega. Francija pod nobenim pogojem ne bo zapustila svojih zaveznikov. Mala antanta odklanja to politično možnost in grozi z eventu elno gospodarsko vojno. Vsled intervencije našega zunanjega ministra dr. Jevtiča in vsled francoskega neomajnega sklepa so Italijani z Madžari umaknili predlog s programa.

Bolgarija. Neprestani atentati s strani organizacije VMRO so prisilili vlado, da je uvedla proti terorju obsedno stanje v Sofiji. Kljub energičnim ukrepom policije in vojaštva se uboji in grozodejstva vrše mirno dalje. Obsedno stanje je prenehalo v pondeljek. Narodno sobranje je sprejelo zakon o uvedbi smrtne kazni za politične zločine.

Zahvala.

Ker se vsled naglega odhoda od mnogoštevilnih prijateljev nisem mogel osebno posloviti, naj mi dovolijo, da jim tem potom kličem prav iskreni: Zbogom!

V najlepšem spominu bo mi ostalo moje 13 letno službovanje v Prekmurju in vsem, vsem, ki so me podpirali v mojih nesebičnih stremljenjih in naporih za povzdig našega Prekmurja, predvsem v poštni, telegrafski in telefonski stroki, se iskreno zahvaljujem.

V Murski Soboti, dne 24. VI. 1933.

ČUŠ JAKOB
upravnik pošte.

Prekmurska svatba tudi v Ljubljani.

Prav zvišeno nalogo so si nadeli naši Bogojinčanje pod vodstvom šol. upravitelja g. Otona Breliha. Zbrali so se z namenom, da očuvajo vso našo pristnost in, da pokažejo naše lepote, skrite v naših narodnih običajih. Očuvati vse naše, neokrnjeno, je dolžnost vsakega; prikazati našo lepoto drugim, je pa najlepše delo. Spoznali so to v Mariboru, kjer so sprejeli naše rojake nadvse ljubeznivo in kjer so z zanosom spremljali njih predvajanje. V soboto 1. julija bodo nastopili s svojo svatbo, zdraviciami in govoricami v Ljubljani, kjer jih vse že prav iskreno pričakuje.

Prihod bana gosp. dr. Draga Marušiča v M. Soboti.

Dne 30. junija ob 16. uri bo prispel g. ban dr. Dr. Marušič oficijelno iz Dolnje Lendave v Mursko Soboti. Ob tej priliki bo g. ban sprejemal predstavnike vseh oblasti in slojev. Apeliramo

na vse prebivalstvo, da sprejme g. bana na čim veličastnejši način. Z gotovostjo lahko pričakujemo, da bo g. ban realiziral že večkrat dane obljube in ugodil našim prošnjam.

Uspeh prekmurskih dijakov na tujih zavodih.

Višji tečajni izpit so izvršili sledeči gg.

V Ptuj: Pertot Miloš.

V Mariboru: na drž. moškem učiteljsku: Bajlec Ivan, Ovčec Franc, Čurman in Pucko.

na drž. ženskem učiteljsku: Luthar Boža.

na drž. realni gimnaziji: Gabrielčič Nikola (z odliko), Kardoš Janez, Németh Pavel.

Cestitamo!

Brezobrestna posojila.

V zadnjem času so se, pojavili v Prekmurju različni agenti, ki ponujajo ljudem brezobrestno posojilo. Ker prihajajo stalno povpraševanja in nasveti prizadetih, objavljamo s tem v zvezi članek ki je izšel v junijskem zvezku „Zadružnega vestnika“:

V zadnjem času se je pojavila pri nas nova vrsta zadrug, ki na veliko ponujajo brezobrestna posojila.

Način poslovanja teh zadrug je v glavnem sledeči. Ob pristopu plača član delež in pristopnino. Pristopnine so večinoma visoke. Število deležev, ki jih mora pristopivši vplačati, je včasih odvisno od posojila, ki ga želi dobiti od zadruge. Pri nekaterih je predpisan tudi nabiralni prispevek. Član se obveže, da bo redno mesečno vlagal gotov najmanjši znesek, ki je navadno določen procentualno od vsakega tisoča željenega posojila. Vloge se ne obrestujejo. Vplačevati pa jih mora toliko časa, dokler ne prištedi gotov del željenega posojila, n. pr. 15%. Predpisani znesek se lahko vplača tudi naenkrat. Ko je član z mesečnimi vlogami ali tudi z enkratnim ali večkratnim večjim vplačilom vplačal za višino zaprosenega posojila določeni znesek, postane upravičenec za posojilo. Posojilo pa dobi šele tedaj, ko se je zbralo toliko denarja, da pride na vrsto po vrstnem redu upravičencev. Dana posojila se zavarujejo večinoma hipotekarno ali lombardno in se vračajo v mesečnih obrokih v določenem odstotku od vsakega tisoča danega posojila. Posojila so brezobrestna. Plačevati se pa morajo obenem z vračilnimi obroki druge dajatve pod naslovom upravnih prispevkov, stroškov, provizij ali sličnega.

Nazivanje posojil za brezobrestna, odgovarja sicer formalno, nikakor pa ne dejansko. Če upoštevamo vse pristojbine, stroške, provizije itd. in brezobrestno ležanje vlog, najdemo, da niso te dajatve nič manjše od običajnih obresti za enake vrste posojil, včasih pa še višje. Te dajatve so

priprostemu človeku pod različnimi naslovi, pri nekaterih zadrugah bolj, pri drugih manj prikrite, pri eni zadrugi so te višje in druge nižje, pri drugi obratno, toda končni efekt je približno pri vseh enak. Saj drugače tudi biti ne more. Tudi te zadruge imajo stroške in mnogokrat prav velike, posebno za akvizicijske posle.

Poleg nazivanja posojil za brezobrestna, opažamo pri teh zadrugah, da njihovi agentje in njihova propagandna sredstva ne pojasnijo ljudem, kako je glede čakalne dobe za posojilo. Če in kdaj bo posojilo izplačano, je popolnoma odvisno, tudi če izvajamo možnost konjunkturalnih izgub in izgub v primerih nezadostnega zavarovanja aktiv, od hitrosti in obsega štedljivosti ljudi. Tako, da je nevarnost, da pride pri zastoji dotoka novega članstva in novih vlog do zastoji pri dajanju kreditov. Dosedanja praksa pri inozemskih stavbenih hranilnicah in posojilnicah je pokazala, da pride član do posojila povprečno po 19 letih. Pa naj si bo, da bi bila pri kateri zadrugi čakalna doba tudi krajša, čemu se ljudem tega ne pove? Izjema velja za prve člane, ker v začetku ljudje hitro pristopajo v množinah, tako da dobe prvi kmalu posojila.

Ko pridejo ljudje do spoznanja, jih veliko opusti nadaljnje varčevanje. Čeprav v primeru opustitve nadaljnje štednje član ne izgubi svojih vlog, izgubi pa obresti vlog in pristojbine, ki jih je moral plačati. Velikokrat je opustitev štednje otežkočena z odgovornimi določili. Skoro pri vseh pa se v primeru opustitve štednje izplačajo prihranjeni zneski šele po daljši dobi.

Odločilne važnosti seveda je sposobnost in zanesljivost vodstva, kateremu je izročeno upravljanje zadružnega premoženja in prihrankov. Kajti pri dobrem upravljanju je v stanu taka zadruge doseči tudi pozitivne uspehe. Žal nam pa dosedanja inozemska praksa ne kaže teh podjetij v najboljši luči.

V Nemčiji jih je novi zakon, ki je uvedel državno nadzorstvo nad njihovim poslovanjem, pognal dve tretjini v likvidacijo, v Avstriji so ustanavljanje novih kratkomalo prepovedali, nad obstoječimi pa slično kot v Nemčiji uvedli strogo kontrolo. V gotovih, v zakonu točno navedenih primerih se morajo ukiniti tudi obstoječe. Med temi primeri je n. pr. navedena nevarnost za vloge hraniteljev, zapostavljanje enega dela hraniteljev itd.

V Avstriji so poleg navedenih ukrepov za stavbene zadruge, prepovedane tudi vse druge vrste „smotrene štednje“ (Zweckspargeschaft). Novih tovrstnih podjetij se ne sme ustanavljati, obstoječa morajo likvidirati.

Spremembe v občinskih odborih

Kralj. banska uprava drav. banovine v Ljubljani je na podstavi čl. 3. zak. z dne 6. 1. 1929 U. L. št. 13/5 razrešila dolžnosti župana, gospoda Rajnar Matijo v Motovilcih in imenovala na njegovo mesto gospoda Kikec Janeza, trgovca v Motovilcih.

Prav tako je kralj. banska uprava razrešila dolžnosti župana občine Čepinci g. Korpič Jožefa in imenovala na njegovo mesto g. Kalamar Jožefa, pos. v Čepincih št. 97.

Murska Soboti

— **Državna narodna šola v M. Soboti.** Dne 24. junija je zaključila narodna šola šolsko leto s prav lepo proslavo. Proslavi je prisostvoval sreski načelnik g. Lipovšek, sreski šolski nadzornik g. Velnar, predsednik kraj. šol. odbora g. notar Koder s člani, starosta Sokola g. Pertot, predsednik J. S. g. Koder Fran, komandir čete 36. p. p. g. Dragovič in še mnogo drugih odličnih oseb. Vsa proslava je bila izraz nacionalne vzgoje. Posebno mičen in strumen je bil nastop naših Sokoličev. Po proslavi je gospod sreski načelnik izročil šolskemu upravitelju g. Gabrielčiču odlikovanje. Po krasnem govoru mu je pripel jugoslovansko krono na prsi ter mu čestital. Čestitkam so se pridružili vsi predstavniki. Gospod sreski nadzornik je vodil zbrano občinstvo v lokale, kjer je bila prirejena razstava dekliških ročnih del in izdelkov mladine sploh. V krasnem govoru je predložil navzočim pomen razstave za narod, da spoji šolo in dom v neko skupnost, ki bo dajala odsev ljubezni in zanimanja do šole. Mnogo se je naredilo v šoli, a ovira vsemu delu je šolsko poslopje. Ljudje so z zanimanjem ogledovali razstavo in se ustavili tudi pri izdelkih otroškega vrtca, katerim se niso mogli načuditi. V nedeljo je bil pravi naval na razstavi. Razstava je bila zelo okusna in je delala čast tukajšnjemu učitelstvu.

— **Potujoča kmetijska razstava.** Kmetijska potujoča razstava bo prišla v Mursko Soboti 11. julija ob 8. uri, 12. julija pa v Hodoš. Razstava se bo mudila v srezu samo 2 dni. Ob tej priliki bodo imeli priznani kmet, strokovnjaki predavanja ter se bodo predvajali tudi kmet. filmi oziroma skioptične slike. Naloga vseh je, da izkoristimo to ugodno priliko ter razstavo v obilnem številu obiščemo. Ne zamudite te ugodne prilike!

— **Poslovilni večer poštnega upravnika.** Dne 21. junija se je poslovil od nas poštni upravnik g. Čuš Jakob. V restavraciji g. Baca se je zbralo mnogo občinstva iz vseh mogočih slojev, da tako izkažejo pred odhodom čast zaslužnemu možu, ki si je iztekel kot uradnik, narodnjak in kulturni delavec nemisljive zasluge ne samo za Mursko Soboti, ampak za ves srez. Izrečeno je bilo vse polno poslovilnih govorov, ki so slikale g. upravnika kot vzornega predstojnika v službi do skrajnosti vestnega, med narodom ljubeznivega moža, ki ostane vsem v trajnem spominu, saj je celih

14 let opravljal težko službo, ki je bila narodu vedno v korist. Pri poslovnem večeru je igral sokolski jazz orkester. Gospod Čuš je že nastopil službeno mesto kot poštni upravnik v Ptuj. Na novem mestu mu želimo vse najboljše.

— **Mesto poštne uprave** v Murški Soboti je nastopil g. Vutkovič, ki je dosedaj služboval v istem položaju v Radencih.

— **Ekskurzija 30-ih profesorjev v Prekmurje.** Zadnje dneve junija priredijo profesorji, 30 po številu, ekskurzijo po Prekmurju in se ustavijo 1. julija v Murški Soboti. Njim na čast se bo vršil istega dne v restavraciji g. Benka družabni večer, na katerem bo igral sokolski Jazz orkester. Opozorjamo cenjeno občinstvo na ta večer s prošnjo, da prisostvuje v čim večjem številu.

— **Zaključek šolskega leta na soboški gimnaziji.** Dne 24. t. m. se je vršila zaključna šolska proslava, kateri je prisostvoval tudi ministrski odposlanec g. Pribislav Zarič. Po slavnostnem govoru g. prof. Hvale je zapel dijaški pevski zbor pod vodstvom g. prof. Justina venček zbranih pesmi. Nastopil je še dijaški orkester; sledilo je nekaj solo-nastopov in deklamacij. Med solisti sta se odlikovala Koder Ljubica in Mesarič Štefan. Dijakinja Meinhard Zora pa je prav lepo deklamirala o Soči.

Po proslavi so se učencem razdelila letna spričevala. Učni uspeh je bil zadovoljiv in v primeri z lanskim letom mnogo boljši. Prav dobro je to razvidno iz sledečih podatkov:

1. 1932/33

	Štev. učencev	Izdelalo	Poprav. izpit	Padlo
I. a	45	38	6	1
I. b	44	38	4	2
II. a	33	31	2	—
II. b	34	27	7	—
III.	45	39	5	1
IV.	39	26	10	3
Skupaj	140	199	34	7
V %		83%	14%	3%

1. 1931/32.

56% 22% 18%

Gimnazija v Murški Soboti je vredna svojega obstoja in želja vseh bi morala biti, da se vsaj postopoma odpro višji razredi.

— **Nižji tečajni izpit.** V ponedeljek se je dokončal nižji tečajni izpit, h kateremu je bilo pripuščenih 29 kandidatov. Od teh so bili oproščeni: Frumen Ernest, Gabrijelčič Dušan, Pinterič Marija, Sedlaček Mileva, Vratuša Anton (z odliko) s prav dobrim uspehom so izdelali: Banko, Vadnal, Hanc, z dobrim: Belč, Čeh, Cigan, Cvetko, Antauer, Titan, Kolarič, Zver, Marič. Od ostalih sta bila dva odklonjena na 1 leto, drugi za 3 mesece.

Žigovanje sodov.

Po odobrenem delavnem programu Ministrstva trgovine in industrije, Osrednje uprave za mere in dragocene kovine v Beogradu z dne 23.

2. 1933 št. 1163/33 se bo vršilo pregledovanje in žigovanje sodov in sicer: v Gor. Radgoni: 6. 7. in 8. julija; 3., 4. in 5. avgusta; 5., 6. in 7. septembra;

v Ljutomeru: 10., 11., 12. in 13. julija; 7., 8., 9. in 10. avgusta; 9., 11., 12. in 13. septembra;

v Murški Soboti: 14. in 15. julija, 11. in 12. avgusta, 14. in 15. septembra.

Zahvala.

Gornjelendavski mladinski pevski zbor se iskreno zahvaljuje, za izvanredno požrtvovalnost in prisrčen sprejem, ob priliki koncerta v Murški Soboti, dne 17. junija 1933, katerega je bil zbor deležen istotoliko od strani sokolskega društva, kakor od strani g. nadzornika, g. šol. upravitelja in vsega tamkajšnjega učiteljstva, ki je tudi tokrat pokazalo, da je vedno na mestu, če je treba podpreti prosvetno delo.

Naši mali pevčki bodo izlet v Murško Sobotu, ohranili v najlepšem spominu.

Za zbor: ANA ŽUPAN.

Rogaševci

Osebnostna vest Te dni nas bode zapustila naša dolgoletna poštna uradnica gospodična Gumilar Gizela. Po skoraj petletnem tuk. službovanju je premeščena v Dol. Lendavo. Imenovana je bila radi svoje uradne točnosti, vestnosti in vljudnosti zelo priljubljena med vsemi sloji tuk. prebivalstva. Udeleževala se je tudi pridno družabnega in društvenega življenja. Ob slovesu ji želimo veliko zadovoljstvo na novem službenem mestu. — Obenem pa kličemo novi, že nam znani gđ. Novak Angeli, ki pride istočasno na našo pošto iz Dolnje Lendave, — dobrodošla.

Tatvina. Čevljarskemu mojstru Kiselaku Karlu so že večkrat tu in tam izginili kaki čevlji, usnje in druge čevljarske potrebščine. Akoravno je znal za tatvino in sumil vajenca tega posla, vendar ni mogel zalotiti pravega tatu. Uzmoviča v osebi H. Š. pa je mojstru slučajno izdal njegov oči R. V. a, to le radi nekega prepira, ki sta ga imela doma radi matere ozir. žene. G. Kiselak je zadevo javil orožnikom in ti so takoj preiskali vso fantovo „ropotijo“ ter našli pri njem 2 para novih čevljev, 1 par prikrojene usnja, 5 parov gumijev in druge čevljarske drobnarije. S to tatvino si je fant popolnoma pokvaril svojo bodočnost, kajti samo trije meseci so mu še manjkali, da bi dokončal vajeniško dobo. Sedaj vidite kam privede človeka lahkomišelnost in slaba vzgoja.

Nabor. Pri zadnjem naboru je izmed 16 naših rekrutov bilo potrjeno 13. Priljubljeni in gostoljubni domači župan Marič Leopold je vse sposobne mladeniče očetovsko pogostil, se z njimi slikal in jih v govoru spodbudil za vojaški stan, kjer naj ponosno in častno zastopajo svojo občino.

Zaključek šol. leta. Vse šole Jurjevske fare so v soboto 24. junija slovesno zaključile šol. leto. Prisostvovali so skupni službi božji. V cerkvi se je gosp. katehet Herman Ferdinand v primernem govoru zahvalil učiteljstvu za vso skrb in delo, ki so ga med letom posvetili mladini, deci pa je predložil, kako neizrečeno zahvalo so dolžni svojim učiteljem. Po končani maši je bil pred cerkvijo javen nastop sokolske dece. Na prisotne starše in deco je v zanešenih besedah spregovoril starosta, gosp. šol. uprav. Černy. Bodril je mladino, da pridno poseča telovadbo in krepí svoje telo, kajti tu ob meji so potrebni dobri, zdravi in krepki državljani, ki bodo zmogli se boriti za kralja in domovino. Po nagovoru je moška kakor žen. deca zelo dovršeno prednašala nekoliko prostih vaj. Ves uspeh, ki smo ga videli na tem nastopu je doprineslo naše vrlo učiteljstvo kojemu gre vsa čast in hvala. Le žal, da primanjkuje v naši okolici še toliko učiteljstva. Treba bo nekaj ukreniti, da se zasedejo do prihod. šol. leta vsa prazna mesta, da se tako ustreže želji ljudstva in obenem razbremeni nekatere učne moči. Starši.

DOPISI

Beltinci. Sokolsko društvo Beltinci je po dolgem času zopet enkrat presepetilo svoje člane in ostalo občinstvo z dobro uspešno igro „V razvalinah življenja“, katero so igrali člani in članice na Telovo. Igra je vsebinsko težka, toda v kljub temu so vsi igralci zelo dobro podali svoje vloge. Občinstvo je z napetostjo sledilo razvoju igre in z burnim aplavzom odobraval posamezna dejanja Br. Medvešček zasluži vse priznanje, ker je kot spretni režiser pripomogel k tako lepemu uspehu. Moralni in gmotni zelo povoljni uspeh naj bo igralcem v zadostilo za njihov trud.

Organizacija.

Ustanovitev nove krajevene organizacije! Dne 15. t. m. je bil ustanovni občni zbor krajevene organizacije v Cankovi. V odbor so bili izvoljeni sledeči: Za predsednika g. Kočar Matija župan v Skakovcih, za podpredsednika g. Kočar Karel šolski upravitelj v Cankovi, za tajnika g. Budja Alojzij preglednik fin. kontrole, za blagajnika g. Polak Leopold trgovec na Cankovi. Ostali odborniki: g. Vogler Viktor, gostilničar in župan v Cankovi, g. Stotel Franc, župan v Domajincih, Šnurer Janez, posestnik v Topolovcih in Kolmanko Franc, župan iz Korovc. Krajevna organizacija obsega sledeče vasi: Cankovo, Korovci, Domajinci, Topolovci in Skakovci. Razveseljivo je dejstvo, da je takoj v začetku pristopilo 50 članov. Upamo, da se bo to število še podvojilo, saj so potrebe kmečkega prebivalstva vedno večje in potrebne močne zaščite.

Krajevnim organizacijam! Manifestacijski zbor v Beogradu je v zadnjem času preložen in sicer na 23. julij t. l., kar naj vzamejo Krajevne organizacije na znanje. V sreskem tajništvu je za priglase na razpogo 300 prostih vozovnic. Kdaj jih bomo priglase razdelili, bomo že sporočili. Toliko pa že danes povdarjamo, da je manifestacijski zbor

predvsem za naše kmete, ki bi jim drugače ne bila dana možnost videti Beograd. Obrnili smo se tudi na g. narodnega poslanca, ki je izjavil, da bo gledal, da bo potovanje zvezano s čim manjšimi stroški in to posebno glede prenočišča. — Najvažnejše kar zanima danes člane naših organizacij je komasacija občin. Predsedstvo J. R. K. D., ki je zborovalo 13. m. je prišlo do zaključka, da se morajo združiti občine le na ta način, da sreska organizacija zasliši mnenje ali želje krajevnih organizacij in šele potem izvršiti volitev, ki bila združeni občini ugodna in bi popolnoma zadovoljila potrebe občanov. — Nadalje sporočamo vsem Krajevnim organizacijam, da je pričela izdajati Jugoslovenska Radikalna Kmečka Demokracija „Glasnik“ in sicer 1. junija t. l. Tajništvo je že odprenilo Krajevnim organizacijam 3 številke. Na ta način smo vse Krajevne organizacije obremenili z mesečnim zneskom Din 5.—, katerega morajo doposlati vsakega 1. v mesecu sreskemu tajništvu. V „Glasniku“ najdejo organizacije poleg splošnih informacij glede organizacije tudi ustanavljanje novih krajevnih organizacij v državi. Razen tega pa tudi še tolmačenje članov, seje predsedstva in sploh vse, kar spada v področje državne stranke. Na temelju člena 19. bo naš sreski blagajnik pregledal blagajne vsem krajevnim organizacijam. — Opozorjamo krajevne organizacije na naše poslednjo okrožnico z dne 30. maja t. l. Končni rok je 30. junij.

Dne 23. t. m. je imela krajevna organizacija JRKD v Murški Soboti drugo redno sejo pod predsedstvom g. Čeha Franca. Seji je prisostvoval tudi g. narodni poslanec Benko Josip, ki je tolmačil delo v narodni skupščini. Odborniki so se obračali do njega v vseh mogočih vprašanjih tako glede agrarne reforme in glede svetovnega trga, kakor tudi v vseh gospodarskih, političnih in socialnih problemih. Na seji se je tudi imenovalo za krajevno organizacijo novega tajnika in to g. Mariča, ker je bil izvoljen za sreskega tajnika g. Gabrijelčič Fran.

Veliki manifestacijski zbor JRKD v Čakovcu. Dne 9. julija bo v Čakovcu veliki manifestacijski zbor in sicer predpoldne. Tudi iz M. Soboti bo vozil posebni vlak v Čakovec, kjer bo dana udeležencem prilika slišati hrvaške politike in se prepričati, da je složnost jugoslovanskega naroda trdna in trajna.

SOKOL

Uprava Sokolskega društva Murška Soboti se najlepše zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli, da se je naša prireditev dne 18. VI. 1933 — kljub vsem vremenskim neprilikam — mogla vršiti vsaj v zmanjšanem obsegu. Posebna zahvala naj velja meščanom Murske Soboti, ki so došle goste ljubeznivo sprejeli, vsem darovalcem peciva, vsem, ki so posodili priprave za zletni prostor in mestni godbi v Ljutomeru.

Vsem našim četam in bratskim društvom, ki so prihitile na našo prireditev v tako impozantnem številu in obdržale skrajno potrpežljivost in disciplino, posebno pa še bratom godbenikom čete Strukovci-Pužavci in malim pevcem iz Gornje Lendave naše bratsko priznanje. Vsem kličemo: „Na svidenje“ v jeseni. Zdravo!

Uprava Sokolskega društva
Murška Soboti.

Iz delovanja Združbe trgovcev v Murški Soboti.

Gibanje trgovstva v mursko-soboškem srezu.

V mesecu januarju 1933 je objavilo 24 članov svoje obrtne liste, a prijavi so se 3 člani na novo tako, da je bilo koncem meseca včlanjenih pri Združbi 499 članov.

V mesecu februarju 1933 so objavili svoje obrtne liste 3 člani, nanovo je pristopil 1 član, tako, da je koncem meseca bilo včlanjenih pri Združbi 497 članov.

V mesecu marcu 1933 so objavili svoje obrtne liste 3 člani, tako, da je bilo koncem meseca včlanjenih pri Združbi 494 članov.

V mesecu aprilu 1933 so objavili svoj obrtni list 4 člani, a nanovo so pristopili 3 člani, tako, da je bilo koncem meseca včlanjenih pri Združbi 493 članov.

V mesecu maja 1933 so objavili 3 člani svoje obrtne liste in je bilo koncem meseca včlanjenih pri Združbi 490 članov.

Socialno (bolniško) zavarovanje samostojnih trgovcev.

Novi obrtni zakon § 394 odst. 3 predpisuje tudi, da ako sklne Združba trgovcev z nad polovico svojih članov izvedbo zavarovanja svojih članov zoper bolezni, onemoglost, starost, smrt in zoper nezgode, morajo vsi člani Združbe v ta namen prispevke plačevati.

V Dravski banovini so doslej že skoraj vse Združbe trgovcev sklenile zavarovanje svojih članov, to tudi Združba trgovcev v Murški Soboti na svoji XI. redni skupščini, ki se je vršila dne 4. junija 1932 vsled tega bodo tudi trgovci sreza murskosoboškega kakor ostali v Dravski banovini zavarovani za slučaj bolezni, nezgod, starosti, ali smrti, čim bo izšel tozadevni pravilnik.

Da bi se tako zavarovanje izvedlo čimprej, je Zveza trgovskih združenj odnosno Zbornica za TOI ministrstvu trgovine in industrije že stavila svoje predloge glede pravilnika, ki naj bi izšel, da se izvede čimprej to zavarovanje.

ZA GOSPODINJE

Važnost gospodinjstva v kulturnem, političnem in gospodarskem oziru.

Za posameznike sicer res ni druge tolažbe, ni pa vseeno v kakšnih družinskih prilikah živi večina ljudi, ki tvorijo skupaj en narod ali državo, ker prehajajo vsi poedini nedostaki na celoto.

Vsaka država ima glede svojih podanikov širše in ožje interese. Med prve spadajo vse one vzakolitve, ki dajejo državljanom varstvo, možnost za napredek in pridobitvenost po stanju modernega razvoja, med zadnje bomo pa prištevali vse uredbe po problemih narodnega gospodarstva, ki naj bi skupnosti, odnosno državi pripomogle do materijelnih dobrin ali do blagostanja.

Činitelji splošnega procvitanja niso samo prirodno bogastvo, trgovina, industrija in kmetijski pridelki, temveč tudi ureditev socialnih zadev. Zadnjih 200 let delajo ravno le vsem državljanom močne preglavice in vse dosedanje revolucije so pokazale, da ima tudi najpopolnejša teorija svoje izrodke, ki donašajo česče več škode kot koristi. Opozarjam samo na komunizem in boljševizem na Ruskem.

Pri urejevanju socialnih zadev pride najprej to v poštev, v kakih prilikah žive družine posameznih stanov, ker tvori družinsko življenje eno zrcalo, ki nam kaže vse slabosti javnega življenja in posledice vsega kvarnega.

In tebe gospodinja, ki podpiraš tri vogle pri hiši vprašam: „Kaj pravi tvoja vest? Si opravljala svoje dolžnosti kot mati, žena in gospodinja tako, da ti ne bodo mogli očitati da delaš s svojo nezrelostjo, nevoljnostjo in nesposobnostjo škodo sebi, svojemu možu, naraščanju in vsemu narodu, katerega tako indirektno oviraš na gospodarskem in političnem polju.“

Vsaki ženi, materi in gospodnji dajejo smernice za delovanje zavest in vzvišenost njene življenske naloge. V kolikor pa tej svoji nalogi pri današnjih socialnih razmerah ne bo sama kos, naj ji pomaga mož in tudi država, ki je in bo sodeležna njenih uspehov.

Glavni cilj vsake žene bodi predvsem materinstvo in takoj potem gospodinjstvo, stanovanja, oblek, obuvanja in najnujnejših potrebščin in govora o zadovoljstvu. Posledice takih nezdravih razmer so neizogibne in zato je dolžna država omiliti že tako razširjeno bedo s tem, da da ljudem primeren zaslužek in da odpravi sedanjostanovanjsko krizo, ki je povod raznim boleznim, epidemijam in mnogim kvarnim uplivom v npravnstvenem oziru.

Današnja brezposelnost je posledica slabih konjunktur v svetovnem gospodarstvu, pa le deloma, ker je glavni vzrok namreč ta, da zapuščajo ljudje težko kmečko delo, češ, da jih zemlja ne more preživljati. Ne briga jo se pa dovolj za racionalno, plodnosnejše obdelovanje svojega zemljišča, temveč segajo raje po navidezno boljšem kruhu, ki ga daje obrt, trgovina in drugi stanovi. Vsi večji kraji čutijo naval iz dežele in številke pri posredovalnicah za delo govore, da sega sto rok po koščku kruha.

Brezposelnost pospešuje dalje dejstvo, da se tudi ženski spol v znatni meri poteguje za službe, ker zanje ni več tiste eksistence v poročitvi kot nekdanj. Može se pozneje ali sploh ne poroče, ker nimajo vselej primernih zaslužkov, da bi zamogli družino preživljati. Žensk je itak nekaj odstotkov več kot moških in je vzgled na možitev takšen, da so vsaj po mestih očetje in matere prisiljene usposobiti tudi svojo žensko deco predvsem za nek poklic. Z ozirom na splošni dobrobit naroda se pokaže torej pri dekletih ta nedostatek, da so premalo ali nič vzgojene za svoj pravi, prvotni poklic, ki je le materinstvo in gospodinjstvo.

Na žalost se odtegujejo svojemu poklicu celo nekatere omožene ženske iz razloga, da jim mož premalo zasluži. Ne pomislijo pa, da morajo zato večkrat prepuščati gospodinjstvo tujim rokam in da pokrije njih zaslužek komaj to, kar stane namestnica v hiši. Ne upoštevajo niti škode, ki nastanejo vsled njih odsotnosti pri gospodinskih poslih. Vzrok, zakaj omo-

žene ženske služijo je včasih tudi ta, ker nimajo ljubezni za gospodinjstvo in za hišna opravila, ker hočejo biti možu enake in da mu morejo zalučiti o priliki v obraz; „Sama si služim kruh in nisem tvoja dekla!“ Uradi in podjetja, celo država rada najema za manj odgovorne posle ženske delavne sile, ker so cenejše.

Po teh perspektivah vprašam: „Kam plovemo?“ Zakonodajstvo bo moralo poseči vmes, da se bo žena zopet oklenila moža, mati otrok in da bo dobila družina zopet svojo gospodinjstvo. Možu pa bo morala dati država tak zaslužek, da ne bo reditelj samo po imenu.

Mnoge ločitve zakonov in kriminalni dogodki v družinah so celokupnosti iz gospodarskega in političnega vidika še posebej v škodo. Kaj bo z otroki, ki zgube starše predčasno in so videli doma samo slabe vzglede? Ti otroci padejo več ali manj, prej ali slej državi v breme. Če bi nam bile podrobnosti iz življenja zločincev znane, bi najbrže ugotovili, da izhaja večina njih od mater, ki so svoje otroke samo rodile pa jih ne vzgojile, kakor je bila njih dolžnost.

Pomen materinstva iz gospodarskega in političnega vidika je za narod tolik, da bi morala o njem popolnoma lečeno razpravljati, kar je preobsežno in ne spada neposredno k naslovu. Zato pa hočem poudarjati le važnost gospodinjstva samega.

Žena posveti se svojemu poklicu z vso vnemo, ker se menda nisi poročila samo zato, da boš preskrbljena, da boš bolje situirana in čaščenca vsled moževega službenega stališča, ker ti je bil kruh po uradih ali podjetjih pregrenak, ker nočeš ostati stara devica i. t. d.

Ko imaš svoj dom, ustvari ga prijetnega! S tem privežeš nase tudi moža, da ti ne bo uhajal v gostilno, kavarne in bare. Sama ga navajaš k pijančevanju, zapravljanju, pa tudi k nezvestobi, če mu napraviš dom pri skuten, bodisi s tvojo nepazljivostjo, brezbriznostjo, površnostjo, jezika-vostjo ali celo z opuščanjem tvojih glavnih dolžnosti, če mu ne postrežeš ali se ne brigaš za dobro kuho.

Statistika izkazuje ogromne množine zaužitega alkohola in smelo trdim, da zamorete žene te žalostne številke zmanjšati za eno četrtino, če boste uporabile svojo, skoro vsaki ženi prirojeno moč, da boste zanetile v možu z ljubkostjo, nežnostjo in dražestjo smisel in ljubezen za dom, kakor za harmonijo v zakonskem življenju.

(Dalje sledi.)

Tržne cene

Biki kg od 3-4-5 Din in to najfinejša roba, telice kg od 3-4-5 Din, teleta kg od 3-4-5 Din, krave kg od 150 2-3. Svinje kg 6-8 Din.

V nadrobni prodaji so cene sledeče: govedina kg. 6-8 Din, svinjetina kg. 10-14 Din, teletina kg. 6-14 Din, moka pšenična ogg. kg. 4-4.50 Din, moka II. kg. 3.50-4.-

Din. moka V. kg. 3.50 Din, moka ržena kg. 3 do 3.50 Din, kava surova kg. 50-90 Din, kava pražena kg. 56-140 Din, riž kg. 7-14 Din, sladkor kristalni kg. 15- Din, v glavah kg. 16- Din, kocke kg. 17- Din, bučno olje 1 lt. 14 Din, olje olivno 1 lt. 16-24 Din, sol Kreška kg. 2.50 Din, sol morská mleta kg. 2.75, sol živinska kg. 1.40 Din, milo navadno kg. 9 Din, milo Zlatorog in Gazela kg. 12 Din, milo terpentinsko kg. 14 Din, petrolej lt. 7 Din. sveče pkt. 9 Din.

Cene deželnim pridelkom v tekočem tednu so sledeče: pšenica 1 q 210.- Din, žito 1 q 125.- Din, koruza debela 1 q 100.- Din, koruza čequatine 1 q 110.- Din, oves 1 q 120.- Din, ajda 1 p 170.- Din, ječmen 1 q 120-130 Din, proso 1 q 110 D, krompir 1 q 40-55 D, seno 1 q 60-70 Din, slama 1 q 40-50 Din.

Umetna gnojila: superfosfat 16% 1 q 105, tomažova žlindra 18-20% 1 q 145.- Din, Nitrofoskal 1 q 148.- Din, kalijeva sol 42% 1 q 182.- D, apneni prah pri odjemu celega vagona 1 q 18.- Din.

Cement: Trboveljski 1 q 70.- Din, cement splitski 1 q 70.- Din, apno žgano 1 q 36.- Din.

Objava.

Zahvalim se gospej Perkič Irmu, da mi je napram njej storjene žaljivke odpustila in kazensko postopanje ustavila. Ker so žaljivke popolnoma neutemeljene in bile nepremišljene, tudi tem potom prosim odpusčanje.

Murska Sobota, dne 22. VI. 1933.

HORVAT TREJZA I. r.

RAZGLAS o dražbi lova.

Ponovna dražba lova občine Moravci bo dne 9. julija 1933. ob 2 uri popoldne v občinski pisarni.

Vsi tozadevni pogoji so na vpogled pri občinskem uradu med uradnimi urami.

ODBOR.

Spominske knjige od Din 15.- naprej se dobe v knjigarni I. HAHN v M. Soboti. Dospeli so najnovejši modni časopisi.

Proda se lepo posestvo v Očeslavcih, župnija Kapela pri Slatina Radenci. Posestvo meri 11½ oralov, sestoji iz sadonosnika, vinograda šmarnice, travnika, njiv in gozda. Proda se tudi več met. stotov sena. Prodajna cena se izve pri lastniku: SERNEC PETER v Očeslavcih številka 43.

FOTOAMATERJI POZOR!

ROLFILM: 8 snimkov, 23° 4x6½ Din 13.50
8 snimkov, 23° 6x9 Din 14.50

Agfa Metol-Hydrochinon razvijalec cevka Din 5.-. Agfa brzo fiksirna sol cevka Din 5.-.

Ves ostali materijal po najnižji dnevni ceni. - Na zalogi: AGFA, KODAK, BARNET, FOMA itd.

Razvijanje filmov brezplačno

kopije 4½x6 Din 0.75
" 6x9 Din 1.50

ŠTIVAN ERNEST, MURSKA SOBOTA.